

d u m a n & g l o b a l TM

**TÜM YÖNLERİYLE TASARIM
MERKEZLERİ**

Duman & Global

20.05.2019

TÜM YÖNLERİYLE TASARIM MERKEZLERİ

1. GİRİŞ

Bilindiği üzere devlet desteklerinin ülke ekonomisine katkısı devlet tarafından yapılan destek veya sağlanan indirim/istisnadan katbekat fazladır. Girişimcileri yüreklendirmesi ve potansiyelin keşfedilmesi hususunda da ayrıca tetikleyici bir etkisi vardır.

Makalemizin konusunu, 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanununa, 16.02.2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 6676 sayılı Kanunun 26 maddesiyle eklenen “Tasarım Merkezleri” oluşturmaktadır.

Ayrıca tasarım merkezlerinin kuruluşu ve uygulama esasları, devlet tarafından sağlanan vergi indirimleri/istisnaları (Kurumlar vergisi, KDV, Gelir vergisi, Damga vergisi vs.) ile SGK prim indirimleri ve bu desteklerin hangi kriterlere göre sağlanacağı incelenecektir.

2. TANIMLAR

Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’ nı,

Tasarım faaliyeti: Sanayi alanında ve Bakanlar Kurulunun uygun göreceği diğer alanlarda katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyelini haiz, ürün veya ürünlerin işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin tümünü,

Tasarım merkezi: Tasarım projelerini veya sözleşme çerçevesinde *siparişe dayalı olarak* yürütülen tasarım faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellef kurumların Türkiye’deki iş yerleri dâhil, kanuni veya iş merkezi *Türkiye’de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurt içinde tasarım faaliyetlerinde bulunan ve en az on tam zaman eşdeğer tasarım personeli istihdam eden, yeterli tasarım birikimi ve yeteneği olan birimleri.*

Tasarım personeli: Tasarım faaliyetlerinde doğrudan görevli tasarımcı ve teknisyenleri,

Tasarımcı: Tasarım faaliyetleri kapsamındaki projelerin gerçekleştirilmesi ve ilgili projelerin yönetilmesi süreçlerinde yer alan, üniversitelerin; mühendislik, mimarlık veya tasarım ile ilgili bölümlerinden mezun *en az lisans derecesine sahip kişiler ile tasarım alanlarından herhangi birinde en az lisansüstü eğitim derecesine sahip diğer kişileri,*

Tasarım projesi: Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynî veya nakdî destek tutarları, sonuçta

doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve tasarım faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde tasarımcı tarafından yürütülen projeyi,

Teknisyen: Meslek Lisesi veya meslek yüksekokullarının tasarım, teknik, fen veya sağlık bölümlerinden mezun, teknik bilgi ve deneyim sahibi kişileri,

Temel bilimler: Yükseköğretim kurumlarının matematik, fizik, kimya ve biyoloji lisans programlarını,

İfade eder.

3. TASARIM MERKEZİ KURULUŞU

Tasarım merkezi başvurusu <https://biltek.sanayi.gov.tr/> adresinden online olarak gerçekleştirilmektedir. Başvuru linkinde, tasarım merkezine ilişkin ön bilgiler, tasarım merkezi detay bilgiler, işletmeye ait detay bilgileri ve varsa üretim ve tasarım kabiliyetleri hakkında bilgiler doldurularak elektronik ortamda başvuru yapılır. Başvuran kurumdan aşağıdaki hususları taşıması şartları aranır;

- Tasarım merkezlerinde ise en az on ya da Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen sayıda tam zaman eşdeğer tasarım personeli istihdam edilmesi,
- Ar-Ge merkezleri ve tasarım merkezlerinin Kanun kapsamındaki Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerinin yurt içinde gerçekleştirilmesi,
- Başvuru yapan işletmenin; yeterli Ar-Ge veya tasarım yönetimi ile teknolojik varlıkları, insan kaynakları, fikrî haklar, proje ve bilgi kaynakları yönetim yeteneği ve kapasitesinin bulunması,
- Ar-Ge merkezi ve tasarım merkezlerinde çalışan personelin, bu merkezlerde çalıştığının fiziki kontrolünü yapacak mekanizmaların bulunması,
- Ar-Ge veya tasarım merkezlerinin konusu, süresi, bütçesi ve personel ihtiyacı tanımlanmış program ve projelerinin bulunması,
- Ar-Ge veya tasarım merkezlerinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve tek bir yerleşke veya fiziki mekân içinde yer alması.

İşletmelerin, organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş birden fazla Ar-Ge veya tasarım merkezinin bulunması durumunda, her Ar-Ge veya tasarım merkezi için ayrı başvuru yapılır.

Münhasıran Ar-Ge veya tasarım faaliyetinde bulunmak üzere Ar-Ge merkezi veya tasarım merkezi kuracak işletmeler için Türkiye’de ayrıca üretim ya da ticaretle iştigal eden bir işyerinin olması şartı aranmaz.

Elektronik ortamda yapılan başvuru, bilgi, belge ve içerik yönünden ön incelemeye alınır, tespit edilen eksiklik var ise başvurucaya bildirilerek tamamlanması istenir, Bakanlık incelemesi sonucunda herhangi bir eksiklik tespit edilmeyen veya yapılan bildirim sonucu işletme tarafından eksiklikleri giderilen başvuru dosyası, Değerlendirme ve Denetim Komisyonuna sunulur.

Başvuru, Değerlendirme ve Denetim Komisyonu tarafından; en geç otuz iş günü içinde değerlendirilip karara bağlanır. Bu süre içerisinde bakanlık izleyici görevlendirebilir. Olumlu karar, Bakanlık tarafından Gelir İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve başvuru sahibi işletmeye beş iş günü içinde bildirilir. Kararın olumsuz olması hâlinde ise sonuç, işletmeye yazılı olarak bildirilir.

4. TASARIM MERKEZLERİ BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Ar-Ge merkezlerinde veya tasarım merkezlerinde, yürütülen faaliyetlere ilişkin faaliyet raporu, takvim yılını kapsayacak şekilde ve takip eden yılın en geç mayıs ayı içinde Bakanlığa yazılı veya elektronik ortamda sunulur.

Tasarım merkezi belgesi almış kuruluşlar en geç 2 (iki) yılda bir denetlenir. Denetimde eksiklik tespit edilirse, eksikliğin ölçüsüne göre belge iptal edilir veya eksikliğin giderilmesi için kuruluşa 3 aya kadar süre verilir. Bu süre zarfında kuruluş desteklerden yararlanamaz.

Tasarım indiriminden faydalanılabilmesi için 10.08.2016 tarih 29797 sayılı Resmi Gazete ‘ de yayımlanan Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin 9. Maddesinde yazılı hususları içeren bir Yeminli Mali Müşavirlik tasdik raporunun vergi dairesine verilmesi zorunludur.

5. DESTEK UNSURLARI ve UYGULAMA ESASLARI

a. Kurumlar/Gelir Vergisi (Kazanç Vergileri) Desteği

Tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen tasarım harcamaları, harcamayı yapan mükellefin durumuna göre, 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre kurum kazancından, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanuna göre ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılabilmektedir. Söz konusu indirimden geçici vergi dönemlerinde de yararlanılabilmektedir.

Tasarım harcamasının toplam ciro içindeki payını %20 oranında artıran tasarım merkezlerinde, ayrıca o yıl yapılan tasarım harcamalarının bir önceki yıla göre artışının yüzde ellisine kadarı, kurum kazancından/ticari kazançtan indirim konusu yapılabilir. Bu indirimden yararlanacak işletmelerin, Bakanlar Kurulunca belirlenen kriterler doğrultusunda faaliyet raporu ve ekinde Bakanlıkça istenen belgeleri ibraz etmeleri gerekmektedir.

Kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda Vergi Usul Kanununa göre her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınır.

Tasarım faaliyeti kapsamındaki harcamalar ayrıca, Vergi Usul Kanununa göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir.

Tasarım harcamalarının, işletmelerin diğer faaliyetlerine ilişkin harcamalarından ayrılarak, tasarım indiriminin doğru hesaplanmasına imkân verecek şekilde muhasebeleştirilmesi zorunludur.

Tasarım indiriminden faydalanılabilmesi için 10.08.2016 tarih 29797 sayılı Resmi Gazete ‘ de yayımlanan Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin 9. Maddesinde yazılı hususları içeren bir Yeminli Mali Müşavirlik tasdik raporunun vergi dairesine verilmesi zorunludur.

Tasarım faaliyetlerinde bulunanların, kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar ile uluslararası fonlardan aldıkları hibe destekler, desteğin tabi olduğu mevzuat hükümlerine uygun olarak özel bir fonda izlenir. Bu fonda yer alan tutarlar, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanununa göre vergiye tabi kazancın tespitinde gelir, tasarım indirimi tutarının tespitinde tasarım harcaması olarak dikkate alınmaz. Bu fonun elde edildiği hesap dönemini izleyen beş yıl içinde sermayeye ilave dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi hâlinde, zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler vergi ziyai cezası ve gecikme faiziyle birlikte işletmeden tahsil edilir.

Örnek 1 :

(A) LTD. kendi bünyesinde kurmuş olduğu tasarım merkezinde 2018 yılında 500.000.-TL tasarım harcaması yapmıştır. Kurumun 200.000.-TL KKEG si olduğu, 150.000.-TL iştirak kazancı elde ettiği (KVK 5/1-a), 150.000.-TL bağış ve yardımda bulunduğu (KVK 10/1-ç) varsayılmıştır. Mükellef kurumun 2018 yılı kurum kazancı ve kurumlar vergisi matrahı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır;

duman & global™

Ticari Bilanço Karı : 1.000.000.-TL

KKEG : 200.000.-TL

İştirak Kazancı : 150.000.-TL

Kalan Kar : 1.050.000.-TL

Bağış Yardım : 150.000.-TL

Tasarım İndirimi : 500.000.-TL

Kurumlar Vergisi Matrah : 400.000.-TL

b. Gelir Vergisi Stopajı Desteği

Tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretlerinin doktoralı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksan beşi, yüksek lisanslı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksanı ve diğerleri için yüzde sekseni gelir vergisinden müstesnadır.

Muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra terkin edilerek uygulanır.

Gelir vergisi stopajı teşvikinin hesaplanmasında, bu kapsamdaki personelin fiilen Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ayırdıkları zamanın toplam çalışma zamanına oranı dikkate alınır. Tam zamanlı olarak çalışanların hak kazanılmış hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri ile 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretler de bu teşvik kapsamında değerlendirilir. Haftalık kırk beş saatin üzerindeki ve ek çalışma sürelerine ilişkin ücretler bu teşvikten faydalanamaz. Ar-Ge ve yenilik veya tasarım faaliyetlerinde kısmi zamanlı olarak çalışan personelin hak kazanılmış hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri ile 2429 sayılı Kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretleri gelir vergisi stopaj teşvikinin uygulamasında dikkate alınmaz.

c. Sigorta Primi Desteği

Tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin, Kanun kapsamındaki faaliyetleri karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

Sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanacak olan destek personelinin tam zaman eşdeğer sayısı toplam tam zaman eşdeğer Ar-Ge veya tasarım personeli sayısının yüzde onunu aşamaz. Küsuratlı sayılar tama iblağ edilir. Destek personelinin toplam tam zaman eşdeğer Ar-Ge veya tasarım personeli sayısının yüzde onunu aşması hâlinde, brüt ücreti en az olan destek personelinin ücretinden başlamak üzere sigorta primi işveren hissesi teşviki uygulanır. Brüt ücretlerin aynı olması hâlinde, sigorta primi işveren hissesi teşviki uygulanacak destek personeli işverence belirlenir.

İşverenlerin, sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanabilmeleri için kapsama giren sigortalıların çalışmalarına ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içinde Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne veya Sosyal Güvenlik Merkezine vermeleri zorunludur. Söz konusu belgenin yasal süresi dışında verilmesi hâlinde, Kanunda belirtilen sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılamaz.

Kapsama giren sigortalılara ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içinde verilmesi hâlinde, tahakkuk eden sigorta primi işveren hissesinin yarısı ile sigortalı hissesinin işverenlerce ödenip ödenmediğine bakılmaksızın, sigorta primi işveren hissesinin diğer yarısı Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

Kapsama giren personelin Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetleriyle ilgili çalışmalarının haftalık kırk beş saati doldurması hâlinde çalışılan haftaya ilişkin hafta tatili, sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasında dikkate alınır. Kapsama giren personelin ay içindeki çalışmalarının tamamının Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetleriyle ilgili olması hâlinde yıllık ücretli izin süreleri ile 2429 sayılı Kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretler de bu destek kapsamında değerlendirilir.

Projelerde görev alan veya işletmelerde çalışan kamu personeli, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile staja tabi tutulan öğrenciler ve yurtdışında çalışanlar için, sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılamaz.

d. Damga Vergisi İstisnası Desteği

Tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır. Damga vergisi istisnasının uygulanabilmesi için, bakanlıktan alınan “Tasarım Merkezi”

belgesinin alınması ve bu belgenin ibraz edilmesi halinde başkaca bir başvuru veya bildirimle gerek kalmaksızın istisna uygulanır.

İşlem esnasında, söz konusu belgelerin herhangi bir sebeple ibraz edilememesi durumunda, kâğıtlara ilişkin damga vergisi ilgililerce ödenir.

Kanun kapsamında damga vergisi istisnası uygulamak suretiyle işlem yapan kurum ve kuruluşlar, istisna sebebiyle ilgililerine ödettirilmeyen veya ödeme sırasında tevkif edilmeyen damga vergisine ilişkin olarak içeriği Maliye Bakanlığınca belirlenen bildirimi, işlemin yapıldığı tarihi izleyen bir ay içinde ilgililerin gelir ve kurumlar vergisi bakımından bağlı bulunduğu vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar.

e. Gümrük Vergisi İstisnası Desteği

Kanun kapsamında yürütülen tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya, gümrük vergisi ve her türlü fondan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar ve yapılan işlemler damga vergisi ve harçtan istisnadır.

Tasarım Merkezi Belgesine sahip işletmeler ile destek kapsamına alınmış olan rekabet öncesi işbirliği projeleri kapsamında ithal edilen eşya; tasarım ile ilgili faaliyetlerde kullanılmak üzere Bakanlığın uygun göreceği eşyalardan oluşur.

Bu istisnadan yararlanacak ikinci fıkra kapsamındaki işletmeler, başvurularını Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemi E-Başvuru Uygulaması üzerinden Genel Müdürlüğe gönderir.

Genel Müdürlük başvuruyu değerlendirir, uygun bulması halinde söz konusu başvuruyu aynı iş günü içinde onaylayarak gümrük işlemlerinde kullanılmak üzere Tek Pencere Sistemi üzerinden Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bildirir. Genel Müdürlük gerekli görmesi halinde başvuru hakkında görüş almak üzere konusunda uzman en az bir izleyici görevlendirebilir.

6. TASARIM MERKEZİ HARCAMALARI KAPSAMI

a. İlk Madde ve Malzeme Giderleri

Her türlü doğrudan ilk madde, yardımcı madde, işletme malzemesi, ara mamul, yedek parça, prototip ve benzeri giderler ile amortismanla tabi tutulması mümkün olmayan maddi kıymetlerin iktisabına ilişkin giderleri kapsar. Daha önce iktisap edilmiş, sonra tasarım harcamasında kullanılan kıymetlerin stok hesaplarında ayrı takip edilmesi gerekmektedir.

b. Amortismanlar

Tasarım faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla iktisap edilen amortismanla tabi iktisadi kıymetler için ayrılan amortismanlardan oluşur. Tasarım faaliyeti dışında başka faaliyetlerde de kullanılan makine ve teçhizata ilişkin amortismanlar, bunların Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinde kullanıldığı gün sayısına göre hesaplanır.

c. Personel Giderleri

Tasarım faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla çalıştırılan tasarım personeliyle ilgili olarak tahakkuk ettirilen ve gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması kapsamında bulunan ücretler ile bu mahiyetteki giderlerdir. Tasarım merkezleri alanı dışında geçirilen süreye isabet eden ve Bakanlar Kurulunca belirlenen sınırlar dâhilinde gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilen ücretler de tasarım indirimine konu edilir. **Ancak, tasarım merkezleri alanı dışında geçirilen süreye ilişkin olarak; gerçek yol giderleri dâhil olmak üzere yol, konaklama, gündelik gibi adlar altında gider karşılığı olarak yapılan ödemeler ile sağlanan menfaatler tasarım indirimine konu edilemez.**

Tam zaman eşdeğer tasarım personeli sayısının yüzde onunu aşmamak üzere, tasarım faaliyetlerine katılan ve bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili destek personelinin gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması kapsamında bulunan ücretleri ile bu mahiyetteki giderler de personel gideri kapsamındadır.

d. Genel Giderler

Tasarım merkezlerinin kira, su, enerji, bakım-onarım, haberleşme, nakliye giderleri ile bu merkezlerde kullanılan makine ve teçhizata ilişkin bakım ve onarım giderleri gibi bu merkezlerde yürütülen faaliyetin devamlılığını sağlamak için yapılan giderleri kapsar.

Tasarım faaliyetlerine ilişkin sigorta giderleri, kitap, dergi ve benzeri bilimsel yayınlara ait giderler de bu kapsamdadır. **Ancak, büro ve kırtasiye gibi sarf malzemelerine ilişkin giderler bu kapsamda değerlendirilmez.**

Tasarım merkezlerine ilişkin olarak hesaplanan kira veya amortisman, su ve enerji giderleri hariç olmak üzere **çeşitli kıstaslara göre ortak genel işletme giderleri üzerinden hesaplanacak paylar bu kapsamda değerlendirilmez.**

Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler: Normal bakım ve onarım giderleri hariç olmak üzere, tasarım faaliyetleriyle ilgili olarak işletme dışında yerli veya yabancı diğer kurum ve kuruluşlardan alınan; mesleki veya teknik destek, test, laboratuvar ve analiz hizmetleri ile bu mahiyetteki diğer hizmet alımları kapsamında yapılan ödemelerdir. **Bu şekilde alınan hizmetlere ilişkin harcamalar, proje kapsamında gerçekleştirilen toplam harcama tutarının yüzde ellisini geçemez.**

Vergi, resim ve harçlar: Doğrudan tasarım faaliyetlerine ilişkin olan ve gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınabilen vergi, resim ve harçları kapsar. Doğrudan tasarım faaliyetlerinin yürütüldüğü taşınmazlar için ödenen vergiler ile benzeri vergi, resim ve harçlar bu kapsamdadır.

7. TASARIM FAALİYETİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMEMEYECEK HARCAMALAR

Aşağıda sayılan faaliyetler, tasarım faaliyeti kapsamında değerlendirilmez:

- Pazarlama faaliyetleri, piyasa taramaları, pazar araştırması ya da satış promosyonu,
- Kalite kontrol harcamaları,
- Bir tasarım projesi kapsamında olmaksızın icat edilmiş ya da mevcut geliştirilmiş süreçlerin kullanımı,
- Kuruluş ve örgütlenmeyle ilgili araştırma giderleri,
- Üretim ve üretim altyapısına yönelik yapılan yatırım faaliyetleri, ticari üretimin planlanması ve seri üretim sürecine ilişkin harcamalar,
- Numune verilmek amacıyla prototiplerden kopyalar çıkarılıp dağıtılması ve reklam amaçlı tüketici testleri,
- Bir tasarım projesi kapsamında olmaksızın yeni süreç, sistem veya ürün ortaya konulmasına hizmet etmeyen doğrudan veya gömülü teknoloji transferi,
- Tasarım faaliyetleriyle geliştirilen ürüne veya sürece ilişkin fikrî mülkiyet haklarının edinimi dışında bu hakların korunmasına yönelik faaliyetler,
- Paris Sözleşmesinin 2 nci mükerrer 6 ncı maddesi kapsamında yer alan hükümlerle alımları ile bu kapsam dışında kalan ancak kamuyu ilgilendiren, dini, tarihi ve kültürel

değerler bakımından halka mal olmuş ve ilgili mercilerin tescil izni vermediği işaretlerin, armaların, amblemlerin, nişanların veya adlandırmaların uygunsuz kullanımını içeren tasarım faaliyetleri,

- Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı tasarım faaliyetleri.

8. TASARIM PROJELERİNİN DEVREDİLMESİ VEYA SONLANDIRILMASI HALİNDE DESTEKLERİN DURUMU

Projelerin tamamlanmasına zorunlu nedenlerle imkân kalmaması veya projenin başarısızlıkla sonuçlanması nedeniyle iktisadi kıymet oluşmaması hâllerinde, tasarım faaliyeti kapsamında yapılan ve önceki yıllarda aktifleştirilmiş olan tutarlar doğrudan gider yazılır.

Tamamlanmamış tasarım projesinin devredilmesi hâlinde, devri gerçekleştiren işletmelerce aktifleştirilen tutarlar kazanç tutarının tespitinde maliyet unsuru olarak dikkate alınır. Tasarım projesini devralan işletmelerce devir tarihinden sonra proje kapsamında yapılan harcamalar tasarım indirimine konu olur. Projenin devri için ayrıca bir bedel ödenmişse, bu bedel tasarım indirimine konu edilemez.

Tamamlanmış bir tasarım projesinin devredilmesi durumunda, tasarım projesini devralan işletme tasarım indiriminden yararlanamaz.

9. SİPARİŞE DAYALI TASARIM PROJELERİNİN DESTEKLER KARŞISINDAKİ DURUMU

Kanun kapsamında tasarım merkezlerinin sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürüttükleri tasarım faaliyetleri Kanunda belirtilen indirim, istisna, destek ve teşvik unsurlarından yararlanabilmektedir.

Tasarım merkezleri tarafından siparişe dayalı olarak yürütülen tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan harcamaların sadece yüzde ellisi bu merkezler tarafından, bu harcamaların kalan yüzde ellisi ise siparişi veren gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, tasarım indirimi olarak dikkate alınabilmektedir.

Sipariş verenin gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyetinin olmaması halinde tasarım harcamasının tamamı tasarım merkezi tarafından indirilebilir. Sipariş verenler, tasarım indirimi ile sipariş verilmesine ilişkin kâğıtlara ait damga vergisi istisnası dışında kalan tasarım merkezlerine sağlanan diğer teşvik ve destek unsurlarından yararlanamaz

Sipariş verenler, tasarım indirimi ile sipariş verilmesine ilişkin kâğıtlara ait damga vergisi istisnası dışında kalan bu Kanun kapsamındaki diğer teşvik ve destek unsurlarından yararlanamaz.

10. HARCAMALARIN MUHASEBELEŞTİRİLMESİNDE İZLENECEK YÖNTEM

Tasarım harcamalarının, işletmelerin diğer faaliyetlerine ilişkin harcamalarından ayrılarak, tasarım indiriminin doğru hesaplanmasına imkân verecek şekilde muhasebeleştirilmesi zorunludur. Gerek hasılat ve maliyet kayıtlarında, gerekse tasarım harcaması sayılan veya sayılmayan giderlerin muhasebeleştirilmesinde, tereddüte mahal vermeyecek şekilde detaylı kayıtlanması ve kayıt nizamına uyulması büyük önem arz etmektedir. Kayıt nizamındaki hassasiyet tasarım merkezlerinin belli dönemlerde hazırlaması gereken mutat veya muayyen konuya müesses raporlar için büyük kolaylık ve ön hazırlık olacaktır.

11. SONUÇ

Tasarım merkezi desteği, siparişe dayalı tasarımların desteklenmesi, şüphesiz yatırımcıların, üreticilerin ve üretmeyi düşünenlerin, araştırma geliştirme iştahını artırıcı, ülkemiz ekonomisinin kalitatif olarak büyümesine katkı sağlayacak olan devlet desteklerindendir. Yukarıda izah edildiği üzere gerek başvurusunda gerekse uygulamasında bürokratik izler bulunmamakla birlikte, gayet basitleştirilmiş uygulama esasları bulunmaktadır. Özellikle vergi destekleri, diğer vergi desteklerine göre gayet açık, anlaşılır ve sade bir biçimde kaleme alınmış ve kurgulanmıştır.

Çalışmamızın, üreticilere, yatırımcılara ve uygulayıcılara katkı sunmasını ve faydalı olmasını temenni ediyorum.

KAYNAKÇA

- 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun
- 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu
- Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği

duman & global™

- 4 seri No'lu 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği
- 5 seri No'lu 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği
- 6 seri No'lu 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği

Saygılarımızla,

